

Idős betegek alvadásgátló kezelése

Gadó Klára

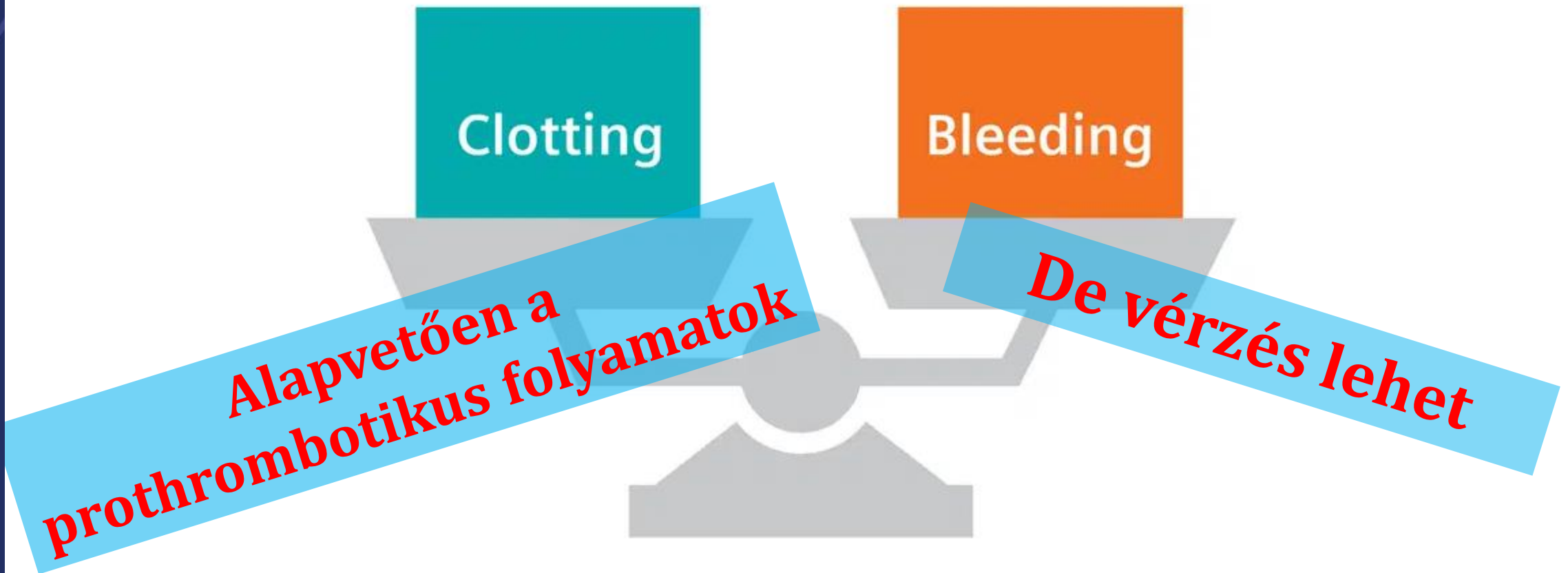
Geriátriai Klinika és Ápolástudományi Központ

Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Klinikai Tanszék

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769

A véralvadás egyensúlya

VTE gyakorisága

- Kardiovaszkuláris betegségek gyakorisága

1. Szívinfarktus

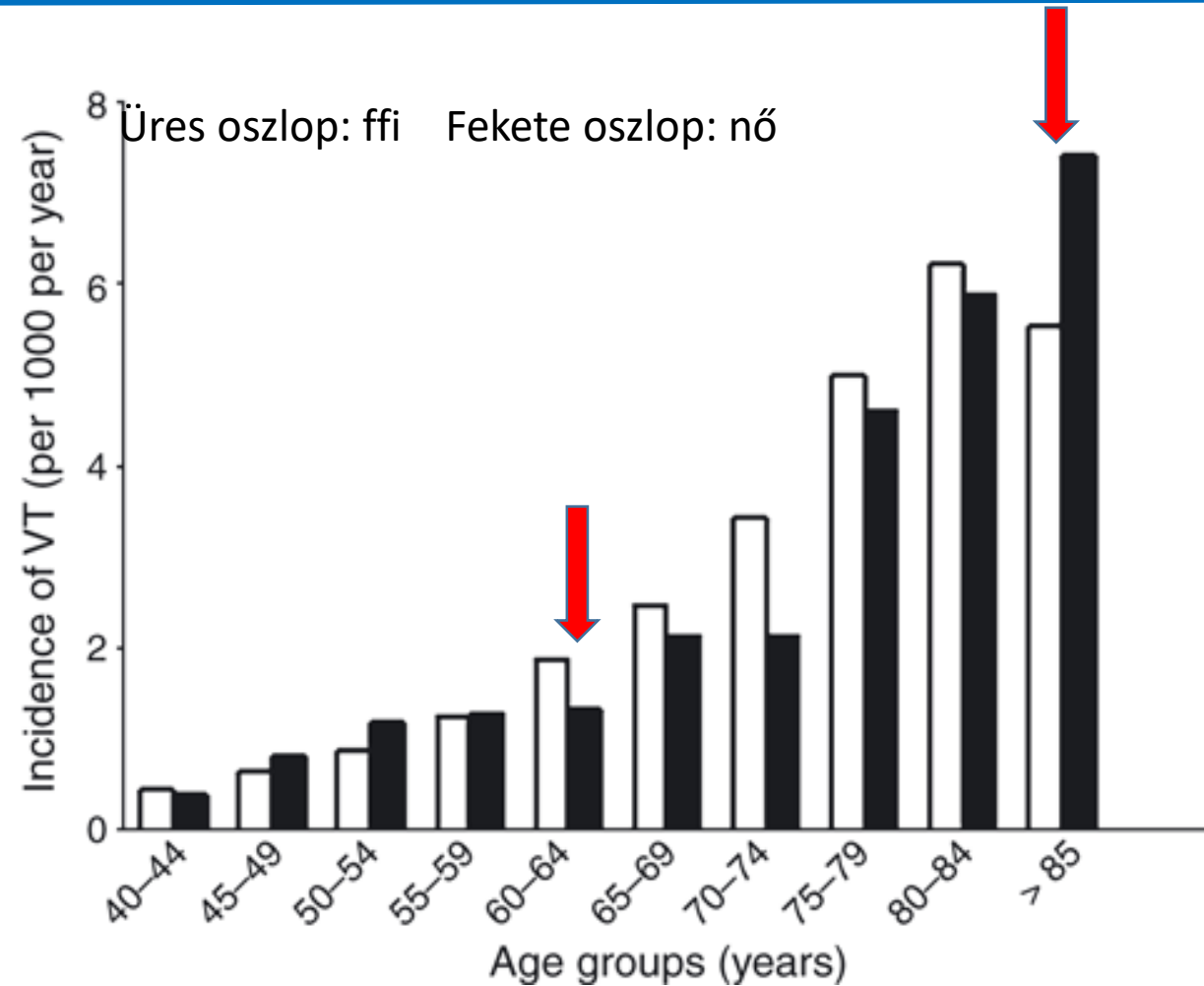
2. Stroke

3. VTE

- Incidencia: 1.5–3.0/1000 fő

Az időskor és a thrombosis

- A legjelentősebb rizikófaktor az életkor
- A legtöbb VTE 65 feletti életkorban

VTE kockázat

- 70 év felett **4x** gyakoribb, mint 70 alatt
- Évtizedenként **duplázódik** a kockázat
- A vérzési kockázat is nagyobb
  - Az alvadásgátlót szedő idős beteg major vérzés kockázata:
    - 80 év felett évente 2,5 %
    - 80 év alatt évente 0.9%

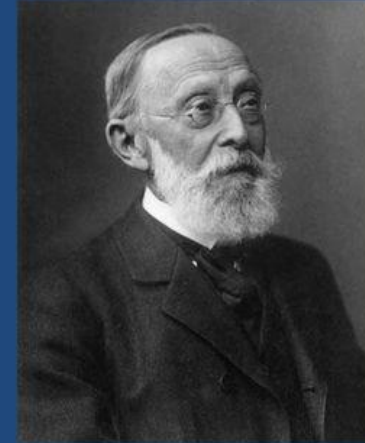
Miért van több thrombosis időskorban?

- Élettani változások az alvadási rendszerben
- Időskorban gyakoribb betegségek

Miért van több thrombosis időskorban?

Virchow triász :

érfal sérülése

Rudolf Virchow (1821-1902)

thrombosis

kóros áramlás
(lassú , turbulens)

a vér fokozott
alvadékonysága

4

Miért van több thrombosis időskorban?

- Élettani változások az alvadási rendszerben

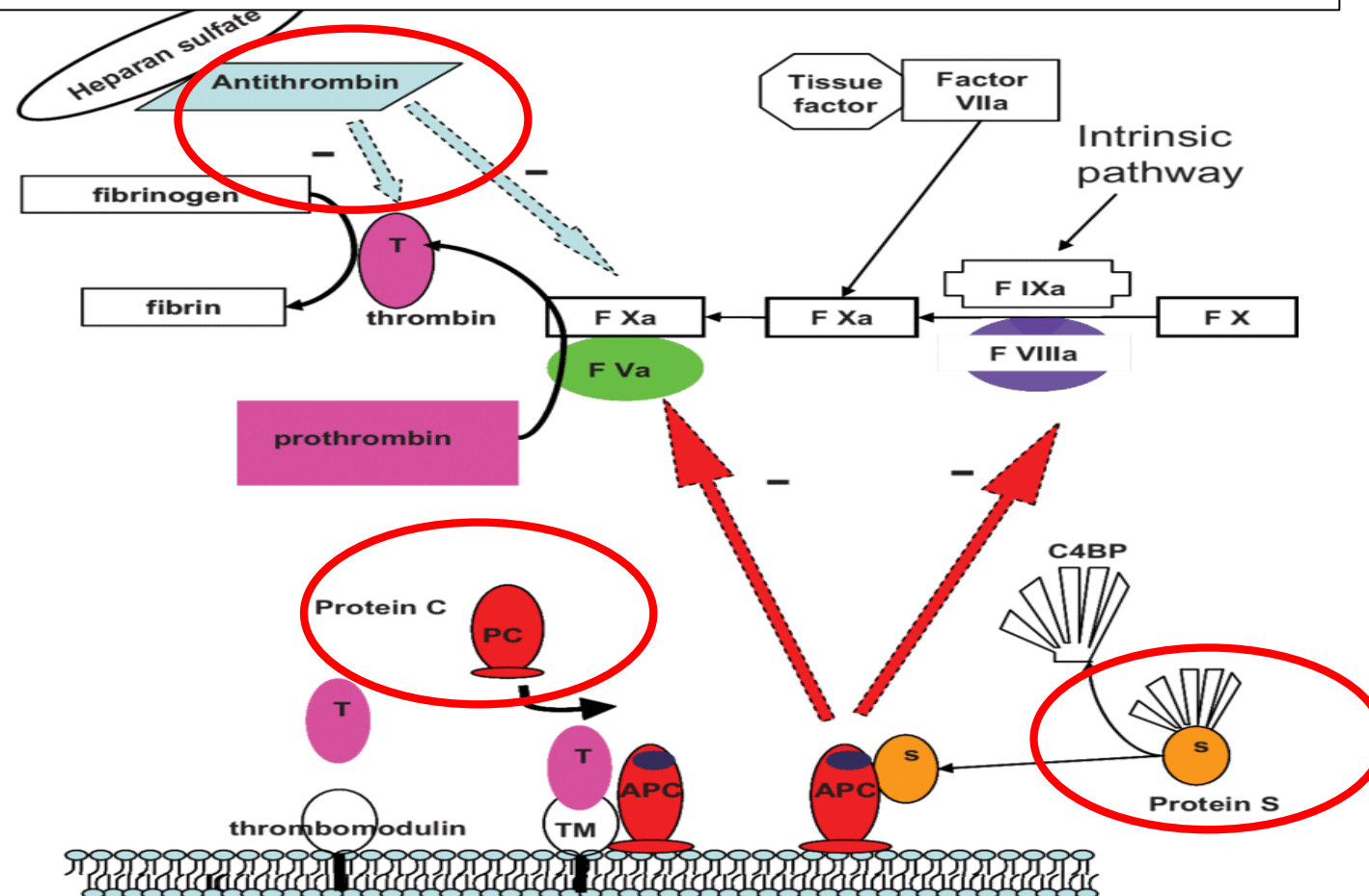
Élettani változások az alvadási rendszerben

az alvadási faktorok mennyisége ↑↑

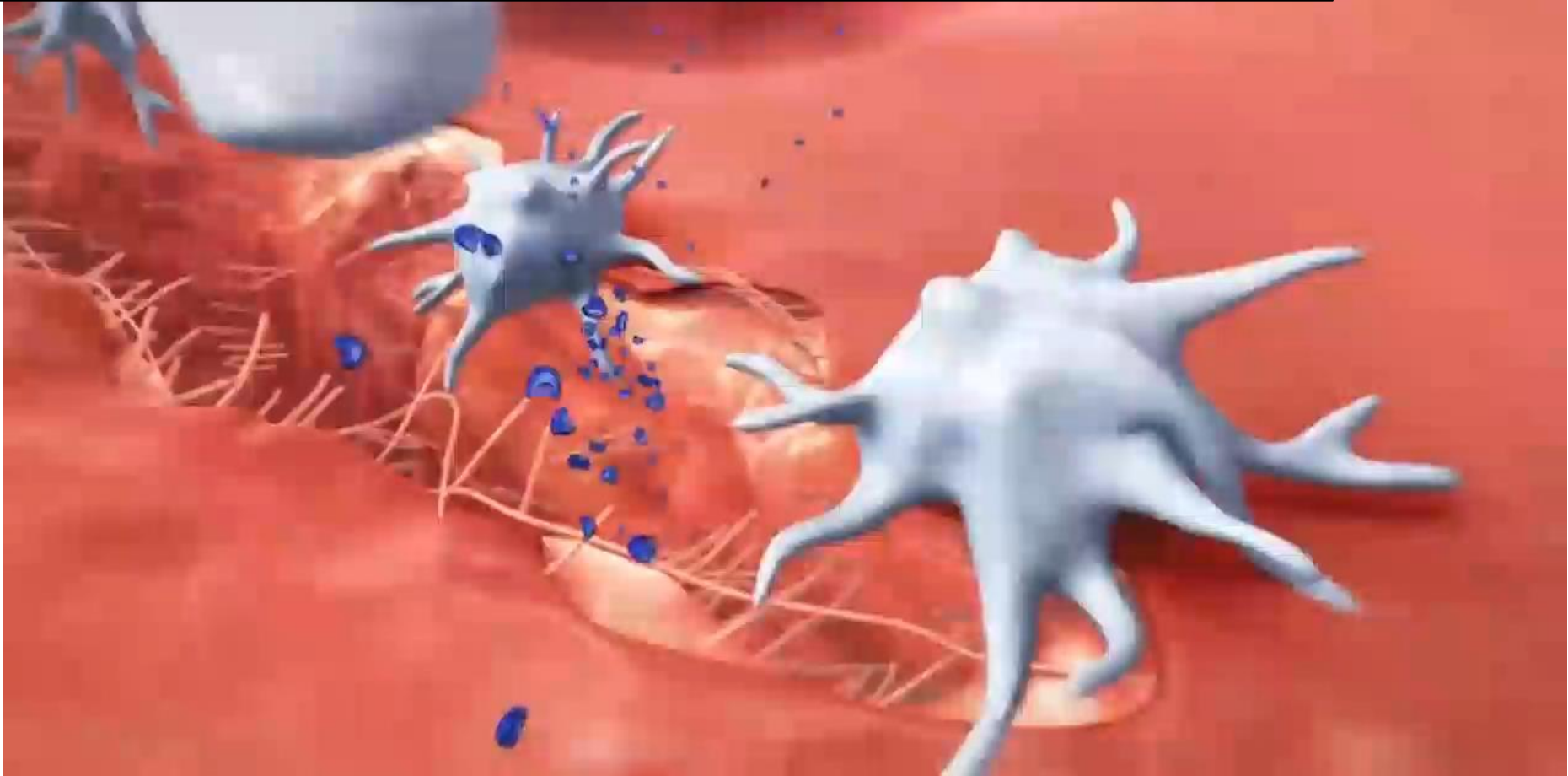
Élettani változások az alvadási rendszerben

A természetes antikoagulánsok mennyisége ↓

Élettani változások az alvadási rendszerben

A trombociták aktiválódnak

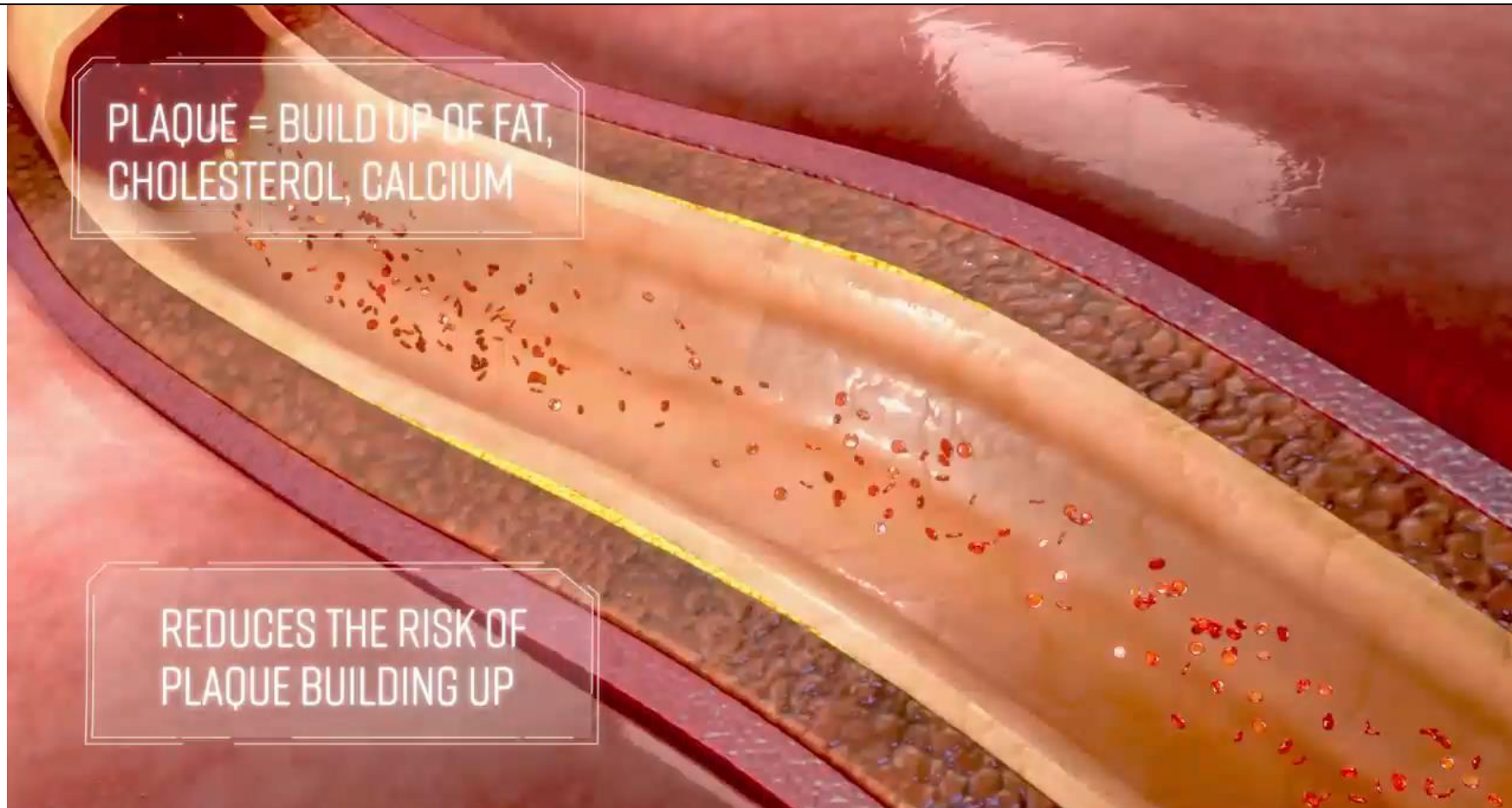
Élettani változások az alvadási rendszerben

a fibrinolitikus rendszer működése ↓

Élettani változások az alvadási rendszerben

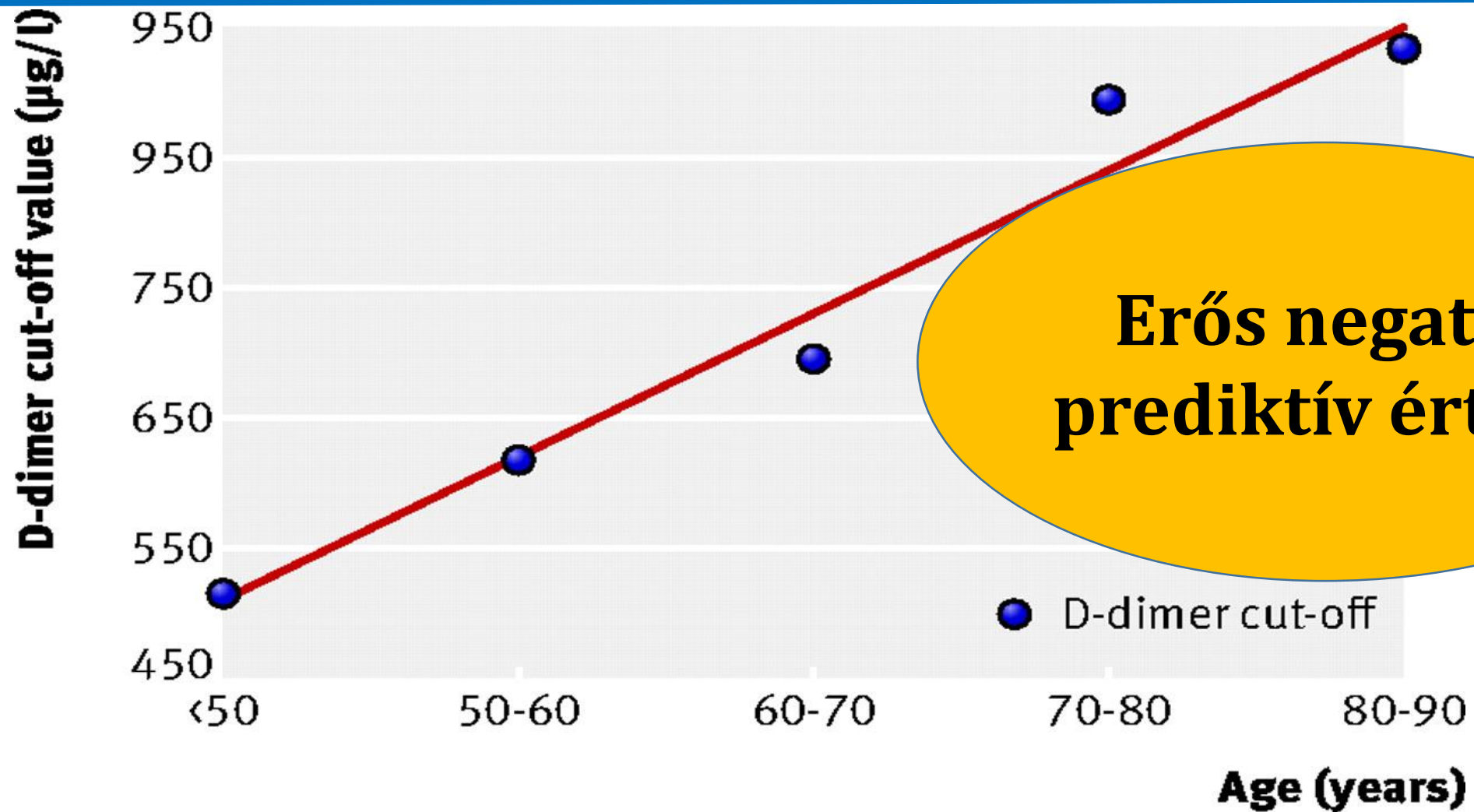
Az érfal tulajdonságai változnak

Miért van több thrombosis időskorban?

- Időskorban gyakoribb betegségek
  - alsó végtagi varikozitás,
  - szívelégtelenség,
  - pitvarfibrilláció,
  - rosszindulatú daganatok
  - immobilitás,
  - elhízás

D-dimer

Az alvadásgátló kezelés leggyakoribb indikációi

- Stroke megelőzés pitvarfibrillatio esetén
- Mélyvénás trombózis, tüdőembólia, kezelése
- Mechanikus műbillentyűvel élők antikoagulációja
- Trombózis megelőzés
  - Szívelégtelenség,
  - dilatatív kardiomiopátia,
  - rosszindulatú daganat,
  - immobilitás,
  - hármas antifoszfolipid antitest pozitivitás

Javallatok

*Immobilitás*¹

vagy

csökkent mobilitás + az alábbiak közül 1-nek megléte:

- = életkor (>70 év)
- *Szerzett thrombophilia:*
  - = korábbi VTE
  - = elhízás (BMI >30 kg/m²)
  - = nephrosis
  - = aktív malignus betegség¹
  - = krónikus obstruktív tüdőbetegség (COPD)
  - = gyulladásoos bélbetegségek
  - = szepszis
  - = pangásos szívelégtelenség¹
  - = antifoszfolipid-szindróma
  - = kiterjedt varicositas
- *Veleszületett thrombophilia:*
  - = PC, PS, AT-deficit, FV Leiden-, FII-mutáció, hyperhomocysteinaemia

Egyéb

- = orális kontraceptívum
- = posztmenopauzális hormonpótlás
- = női hormongátlók (például tumorkezelés során)

Ellenjavallatok

- Nem megfelelő együttműködési készség (gyógyszerzedés, laborkontroll)
- Agyvérzés, nagy vérzésoos kockázattal járó intracranialis vagy spinális laesio <1 hó
- Aktív vérzés: több mint 2 egység transzfúzió 24 óra alatt
- Krónikus, klinikailag szignifikáns vérzés <48 óra
- Thrombocytopenia <50 G/l
- Súlyos thrombocytaműködési zavar*
- Közelmúltban történt magas vérzésoos kockázattal járó nagy műtét
- Alvadási zavar (csökkent alvadási faktor; PI↑ vagy APTI↑ (LA kizárása után)
- Spinális anesztézia/lumbalpunkció
- Fokozott hajlam az elesésre
- Heparin indukálta thrombocytopenia <6 hó**
- Heparintúlérzékenység

Stroke megelőzés pitvarfibrillatio esetén

- Permanens/paroxizmális AF

A tromboembólia kockázatának megítélése

- A CHA2DS2-VASc pontrendszer alapján

C	Szívelégtelenség	1
H	Hipertónia	1
A	Életkor ≥ 75 év	2
D	Diabetes mellitus	1
S ₂	Előzetes TIA, vagy stroke	2
V	Érbetegség (ateroszklerózis, szívinfarktus)	1
A	Életkor 65 – 74 év	1
Sc	Női nem	1

Pont	Kockázat	Alvadásgátló kezelés
0 férfiak 1 nők	Alacsony	Nem kell alvadásgátló kezelés
1 férfi	Közepes	Orális antikoaguláció megfontolandó
≥ 2	Magas	Orális antikoaguláció ajánlott

A vérzés kockázatának megítélése

A HAS-BLED pontrendszer alapján

Rizikófaktor	Pont
Hipertónia	1
Kóros májfunkció Kóros vesefunkció	1, vagy 2
Stroke	1
Vérzéshajlam	1
Labilis INR	1
Életkor ≥ 65 év	1

Pont	Vérzés kockázat
0-2	Alacsony kockázat
≥ 3	Magas kockázat

Alvadásgátló kezelés - LMWH

Megelőzés:

kisebbs dózis, naponta 1x,
2x

Terápiás alkalmazás:

- testsúly alapján kell kiszámítani

Előny:

Öninjekciózás
Nem kell labor ellenőrzés
Diéta nem befolyásolja
Gyors hatáskezdés

Hátrány:

Injekciós forma

Alvadásgátló kezelés - LMWH

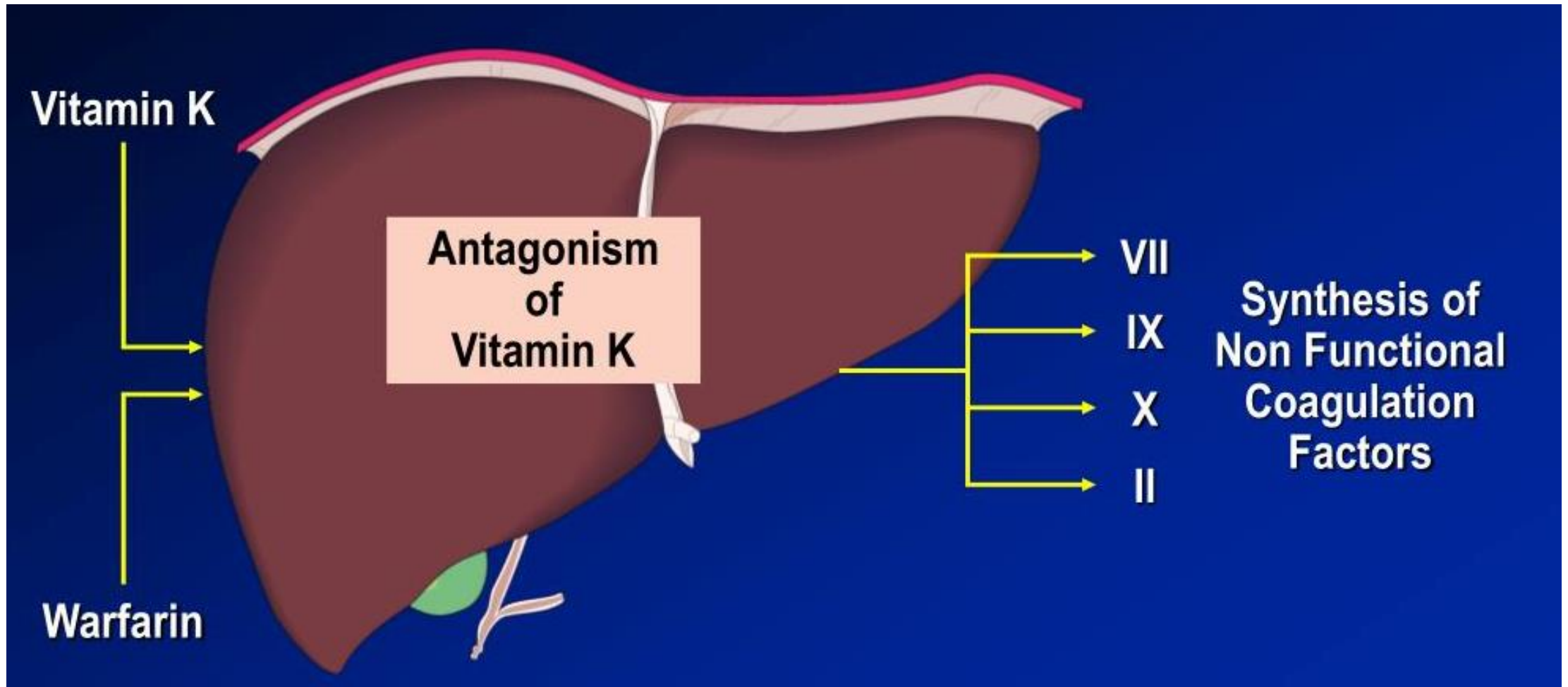

Alvadásgátló kezelés - LMWH

Így kell helyesen beadni a LMWH injekciót:

Alvadásgátló kezelés – K vitamin antagonisták

Alvadásgátló kezelés – K vitamin antagonisták

kelbimbó

eper

málna

csokoládé

Alvadásgátló kezelés – K vitamin antagonisták

Előny

Megbízható

Hatékony

Kevés mellékhatás

Hátrány

ételkölcsönhatások

Gyógyszerkölcsönhatások

Lassú hatáskezdet

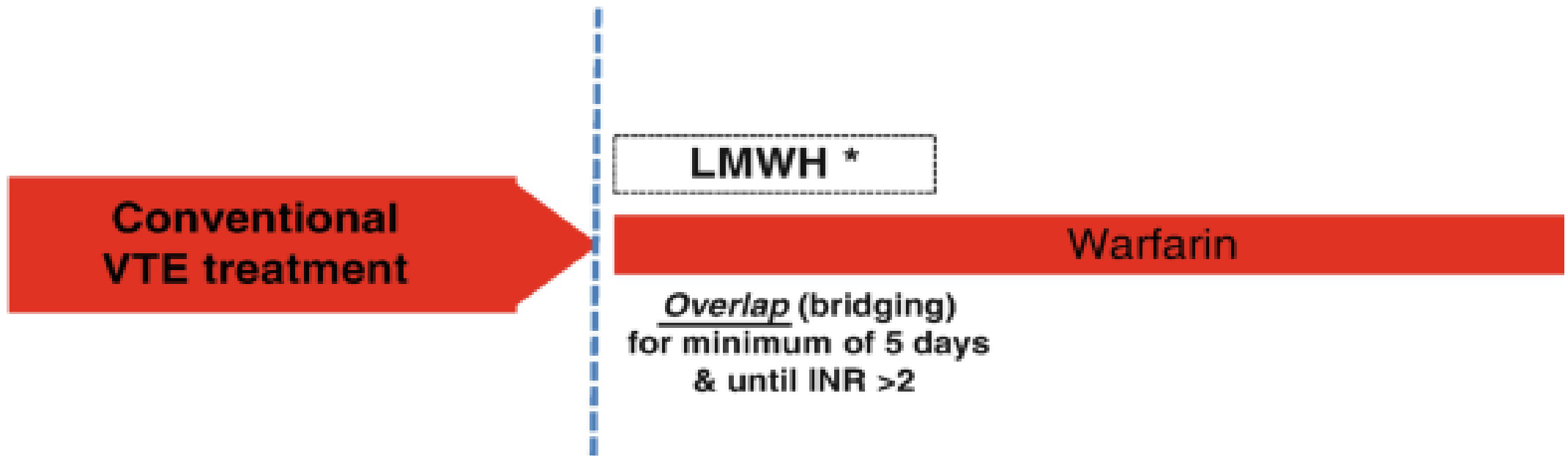
Lassan szűnik meg a hatás

Hatás ellenőrzése INR alapján

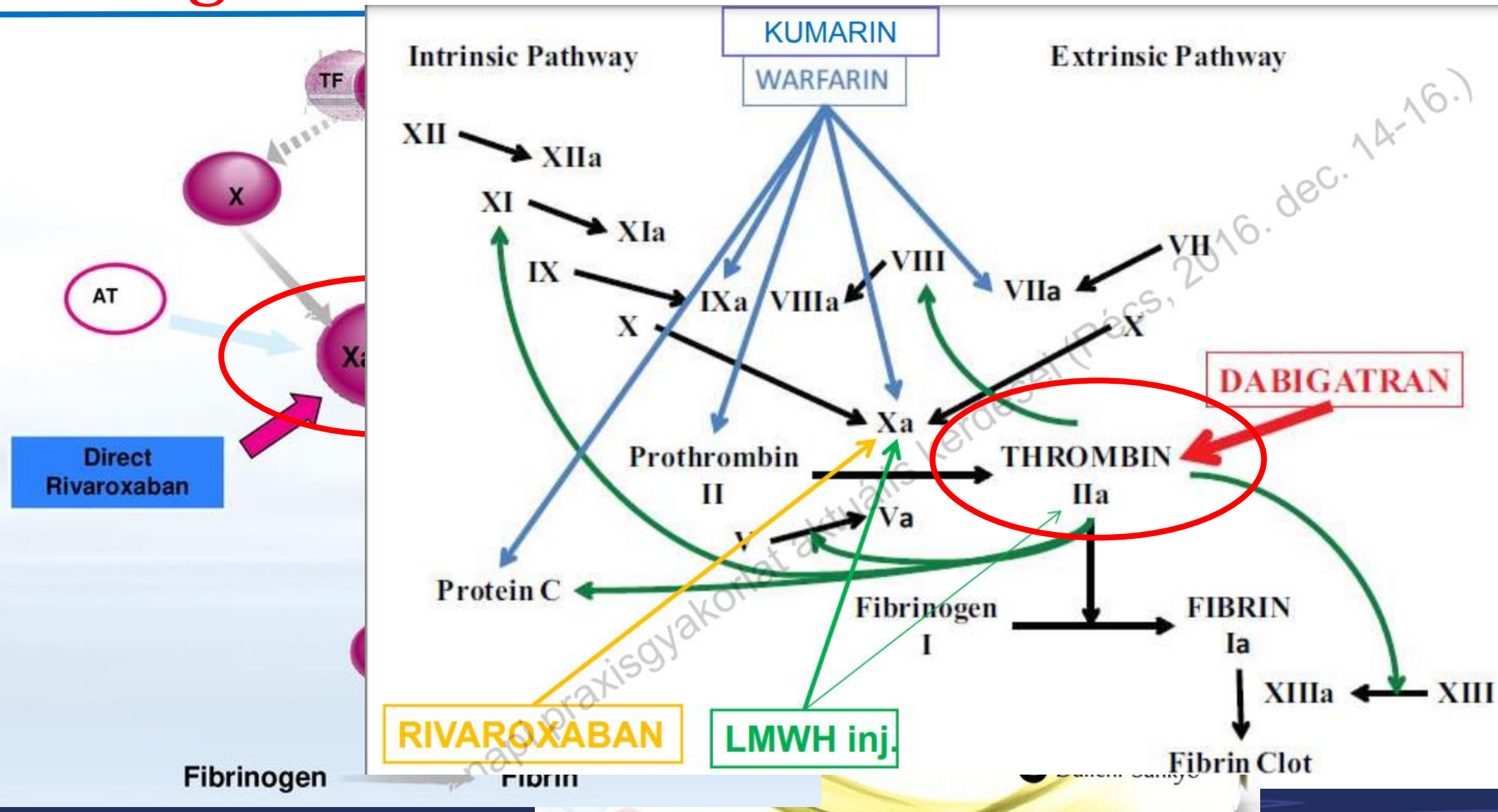

Vénás thromboembólia kezelése

- A kezelést LMWH-val kezdjük, átfedéssel állhatunk át VKA adására

Alvadásgátló kezelés – DOAC

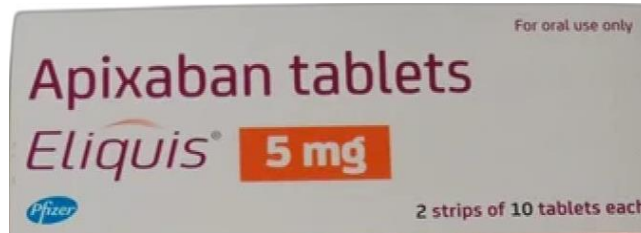
Alvadásgátló kezelés – DOAC

Előny

Hatáskezdet:
néhány órán belül

Kevés mellékhatás

Szájon keresztüli
gyógyszerszedés

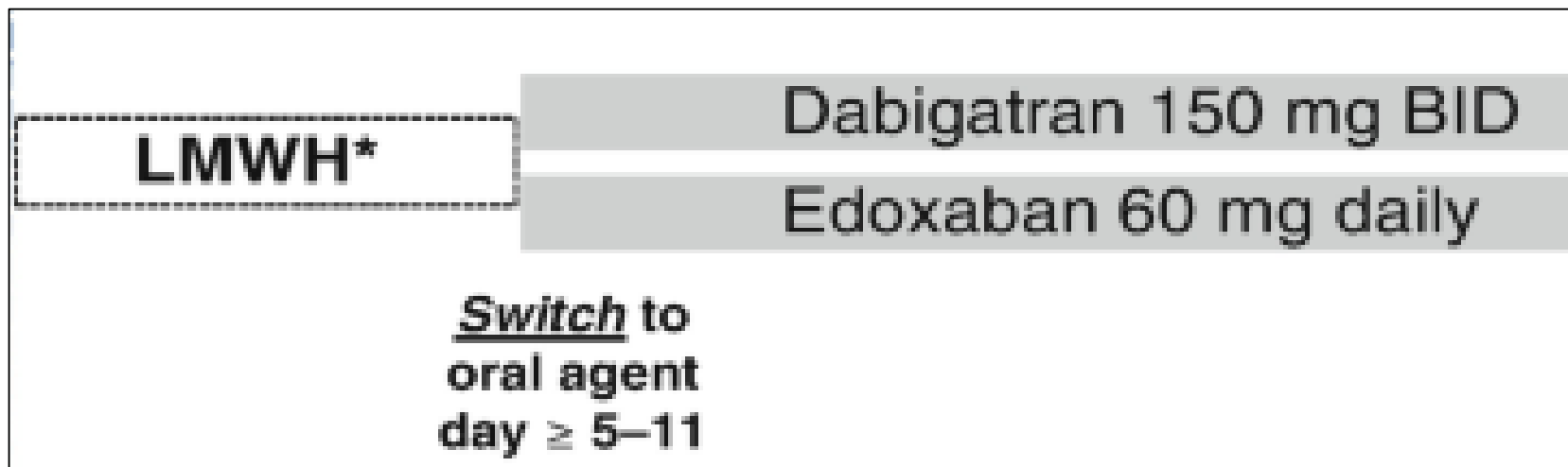
Hátrány

Antidótum hiánya

Ellenőrzés nem lehetséges

Vénás thromboembólia kezelése

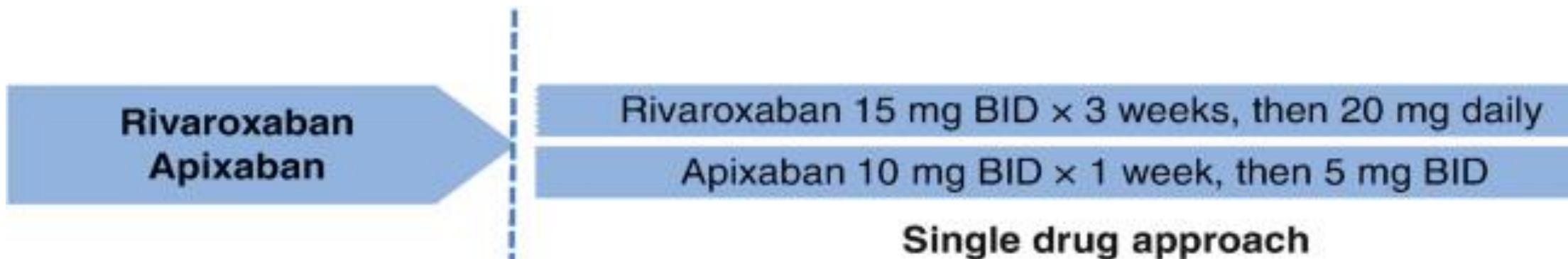
- LMWH-ról válthatunk DOAC-ra is

- Ilyenkor nincs szükség átfedésre

Vénás thromboembólia kezelése

- DOAC adása kezdő terápiaként is indokolt lehet

- **Telítő dózis alkalmazása**

A kezelés időtartama

- Ismeretlen okú thrombosis: **12 hónap tartó alvadásgátló**
- Tartós (örökletes) fokozott trombózis (trombofília): **12 hónap tartó alvadásgátló**
- Átmeneti thrombózis fokozódás (immobilitás, műtét, trauma, daganatos betegség): **3-6 hónap tartó alvadásgátló**

Thrombophilia szűrést végezni csak bizonyos esetekben érdemes

Néhány terápiás irányelv

- Az idős kor önmagában nem ellenjavallata az antikoagulációnak
- Vérző beteget nem antikoagulálunk

Néhány terápiás irányelv

- A VKA nagyon megbízható
- INR legyen terápiás tartományban
- Ellenőrzés!

Néhány terápiás irányelv

- DOAC
- Nem rosszabbak, mint a VKA
- Nincs kevesebb vérzéses szövődmény
- Nehezebben ellenőrizhető a beteg

Néhány terápiás irányelv

- Ne adjuk, ha
  - Rossz a vesefunkció
  - Nagyon sovány, nagyon kövér
  - Nem megbízható a gyógyszereszedés

„Take home message”

- Stabil II
váltani.
- A rossz
jár jól.
- Ellenjav
felfügge

OAC-ra
léssel sem
omoly hiba!

*Köszönöm a
megtisztelő figyelmet*

